

Samarbeidsforum
– mot fattigdom i Norge

Årsrapport 2022

Innhold

Innledning	5
Om Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge	6
Møter i Kontaktutvalget mellom regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU)	7
Møter i samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF)	10
Møter i Arbeidsutvalget (AU)	11
Ulike innspill fra Samarbeidsforum mot fattigdom	12
Makt og muligheter – BOLIG TALT! Retten til et trygt og godt hjem	13
Markering foran Stortinget - Ønskeliste julen 2022 - et Norge uten Fattigdom	14

Innledning

I 2022 har Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) særlig rettet oppmerksomheten mot kriminalomsorgen, psykisk helse, barn-og unge i lavinntektsfamilier, regjeringens forslag til tillitsreform i offentlig sektor, sosial boligpolitikk, rasisme og diskriminering. I tillegg så har SF ved ulike anledninger tatt opp den vanskelige økonomiske situasjonen flere og flere befinner seg i.

I møter i Kontaktutvalget har SF løftet disse temaene, gitt forslag til løsninger og belyst brukerinvolvering som et viktig område å ta hensyn til uansett tema.

Under nettverkskonferansen Makt og muligheter fulgte SF opp kampanjen «Alle trenger et trygt og godt hjem», og inviterte fagpersoner, politikere og andre ressurspersoner til å diskutere hvordan få til en mer rettferdig boligpolitikk.

Årsrapporten gir et godt bilde av alt SF vært involvert i – og medvirket til – i året som er tilbakelagt.

Om Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) etablerte i 2008 en ny samarbeidsmodell for å styrke kontakten mellom marginaliserte grupper i Norge og øverste politiske myndigheter.

Modellen skulle også stimulere til økt samarbeid mellom brukerorganisasjonene slik at deres politiske slagkraft ble styrket.

Modellen består av tre ledd: a) Kontaktutvalget mellom Regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU) b) Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) c) Arbeidsutvalget (AU).

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) er sammensatt av organisasjoner og nettverk fra hele landet med erfaring fra fattigdom og utenforskap. Forumet er et organ for politisk påvirkningsarbeid, og uttaler seg innen tema som arbeid, inkludering, integrering, bolig, rus, soning, velferdsordninger mm. Forumet har faste møter med statsråder 3-4 ganger i året i regjeringens kontaktutvalg for økonomisk og sosialt vanskeligstilte (KU). Batteriet Oslo er sekretariat for SF og inviterer til arbeidsmøter 5-6 ganger i året. I tillegg tilrettelegger sekretariatet for studietur, konferansen Makt og muligheter, andre møter og arbeidsgrupper ved behov.

Organisasjonene i SF 2022

Aleneforeldreforeningen

Bibi Amka

Bikuben – brukerstyrt senter i Nord-Norge

Leieboerforeningen

Likestilling Inkludering og nettverk (LIN)

Marborg RIO – Rusmisbrukernes interesseorganisasjon

Stiftelsen rettferd – gikk ut av forumet i juni

Velferdsalliansen EAPN Norge

Spillavhengighet Norge

Wayback – livet etter soning

Møter i KU

– Kontaktutvalget mellom regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte (KU)

Det ble i løpet av året avholdt tre møter i KU, med to ulike ministre fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og statssekretærer fra AID, JD, HOD og BFD. Fullstendig referat fra møtene ligger [her](#):

15.februar

Tema: Kriminalomsorgen, psykisk helse, og barn og unge i lavinntektsfamilier

Digitalt møte med Statsråd Hadia Tajik (AID) og statssekretærene Nancy Herz (AID), John-Erik Vika (JD), Statssekretær Ole Henrik Krat Bjørkholt (HOD) og Trine Fagervik (BFD).

Fra Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge stilte Johan Lothe fra Wayback, Cathrine Austrheim fra Aleneforeldreforeningen, Åste Solheim Hagerup fra Velferdsalliansen, Honoratte BBN Muhanz fra Bibi Amka, Alexandra Linnerud fra Likestilling, Inkludering og Nettverk (LIN) og Magnus Pedersen fra Spillavhengighet Norge.

I sine innspill til møtet la SF særlig vekt på behovet for en ny NOU for kriminalomsorgen med bakgrunn i manglende bemanning i kriminalomsorgen, utilgjengelige helsetilbud og mangel på behandlingsplasser, bl.a. rusmestringsenheter. Manglende samarbeid og silo-tenkning er også en utfordring. Det er behov for overordnet koordinering for å få til god samhandling mellom alle som er involvert i straffegjennomføringen.

Under punktet psykisk helse viste SF til at helsekøene vokser samtidig som det psykiske tjenestetilbudet er preget av lang ventetid og for få lavterskeltilbud. I en rapport fra 2021 retter Riksrevisjonen alvorlig kritikk mot behandlingstilbudet for psykiske lidelser. Tilbudet er bedre i noen kommuner, men mange mottar ikke den hjelpen de trenger i tide. Det er høyst problematisk at bosted avgjør kvaliteten på tilbudet. Som et konkret forslag ba SF blant annet om en opptrapping og utvikling av lavterskeltilbud for å kompensere for voksende helsekøer. Mange frivillige organisasjoner har flerkulturell kompetanse, og det bør være en kobling mellom kommunene og frivillige organisasjoner i dette arbeidet.

Under punktet barn og unge i lavinntektsfamilier mente SF at det må være en prioritet for politikerne å sørge for at alle familier og barn får tilgang på ressurser for å leve verdige liv nå og i framtiden. SF ønsker også en ny samarbeidsstrategi for barn i lavinntekt som inneholder konkrete forslag og tiltak.

24.mai

Tema: Regjeringens tillitsreform i offentlig sektor
Møte med Statsråd Marte Mjøs Persen.

Fra Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge deltok Cathrine Austrheim fra Aleneforeldreforeningen, Ann-Kirsti Brustad fra Bikuben, Honoratte Basemake NN Muhanzi fra BibiAmka, Alexandra Linnerud fra Likestilling, Inkludering og Nettverk (LIN), Carl Eliassen fra Marborg, Camilla Vaccaro fra Wa yback, Magnus Pedersen fra Spillavhengighet Norge og Åste Solheim Hagerup fra Velferdsalliansen.

Dette var det første møte med Statsråd Mjøs Persen, som presenterte bakgrunnen for regjeringens tillitsreform innen offentlig sektor. Reformen handler om å gi den enkelte ansatte handlingsrom til å benytte sin faglighet og kompetanse. Målet er å gi brukerne bedre tjenester. Det å gi ansatte tid og tillit vil være felles for reformen på tvers av sektorer, men reformen vil ellers kunne få litt ulikt innhold i de ulike sektorene.

For Samarbeidsforum er det grunnleggende målet med reformen at deres brukergrupper opplever å motta bedre tjenester. Med bedre tjenester menes riktige tjenester, dvs. tjenester som er tilpasset brukerens behov, og tjenester som gis til riktig tid. For at tillitsreformen skal være bærekraftig i et lengre perspektiv, må den - i tillegg til bedre tjenester – bidra til å utløse både menneskelige og økonomiske ressurser.

Noen av de viktigste elementene i tillitsreformen er ifølge Samarbeidsforum:

1. Medvirkning
2. Språk og tilgjengelighet
3. Helhetlig tilnærming
4. Kompetanse
5. Endringsvilje.

Samarbeidsforum mot fattigdom mente at det er helt essensielt at ansatte i NAV samarbeider tett med bruker- og pårørendeorganisasjonene. På den måten kan man sammen utforme skreddersydde tjenester og tilbud til ulike brukergrupper.

17.oktober

Temaer: Den generelt vanskelige økonomiske situasjon som rammer de som har minst mest, og innspill til Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Møte med statsråd Marte Mjøs Persen.

Fra Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge deltok Ann-Kirsti Brustad fra Bikuben, Rabia Musavi fra LIN, Linda Skavberg fra Marborg, Cathrine Skårn fra Leieboerforeningen og Cathrine Austrheim fra Aleneforeldreforeningen.

På den Internasjonale dagen for avskaffelse av fattigdom, møtte SF arbeids- og inkluderingsminister Mjøs Persen. Forumet delte sin bekymring for den økonomiske situasjonen som rammer deres brukergrupper hardest. Forumet ba om tiltak for å løfte alle statlige og kommunale støtteordninger, som bostøtteordningen, sosialhjelpen, trygdeytelsene og barnetrygden. Rammevilkår for frivilligheten ble også løftet opp i møtet.

I tillegg spilte forumet inn på handlingsplanen mot rasisme og diskriminering som skal lannes i slutten av 2023. Konkrete innspill ble delt og SF er positive til at den nye handlingsplanen vil fokusere på strukturell rasisme.

Møter i Samarbeidsforum mot fattigdom (SF)

Møter: 21. januar (digitalt), 17.mars (Batteriet Oslo), 4.mai (Batteriet Oslo), 29 og 30. september (Batteriet Oslo) og 17. november (Batteriet Oslo).

Primært treffes organisasjonene i SF for å forberede og jobbe ut innspill til møtene i kontaktutvalget. Kunnskapsheving og kunnskapsutveksling på tvers av organisasjonene er også en viktig del av møtene. Tematiske områder som har blitt løftet og diskutert i løpet av året er blant annet tillitsreformen, psykisk helse, rasisme og diskriminering, økende fattigdom, kriminalomsorgen og retten til bolig.

Innimellom inviterer SF også eksterne bidragsytere for kunnskapsinnhenting på enkeltområder. Eksempler på dette i 2022 er en innledning ved Benjamin Endre Larsen fagsjef i Virke, som har vært involvert i utformingen av tillitsreformen (17.03), og innspill til SFs arbeid med tillitsreformen ved tidligere SV politiker Inga Marte Thorkildsen (04.05).

Som en del av det politiske påvirkningsarbeidet i SF settes det også ned arbeidsgrupper som jobber med b.la. høringer, kampanjearbeid og planlegging av nettverkskonferansen Makt og muligheter (se side 13). I 2022 initierte SF en politisk markering foran Stortinget rett før jul (se side 14).

SF utarbeider også handlingsplaner for forumets arbeid og innsatsområder for kommende år. I handlingsplanen for 2023 har SF lagt vekt på å følge opp boligkampanjen "Retten til et trygt og godt hjem", psykisk helse og pårørendestrategien, særlig rettet mot kommunevalget i september.

I september ble Carl Eliassen fra Marborg takket for sin mangeårige innsats for forumet. Linda Skavberg tar over etter Carl.

Møter i Arbeidsutvalget (AU)

Møter: 10. januar, 16.februar, 10. mars, 20. april, 15. september og 10. november.

Arbeidsutvalget oppgave er å planlegge møtene i SF på bakgrunn av handlingsplanen for året, samt behandle det som kommer opp av forslag og ønsker fra SF.

I 2022 har AU bestått av Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen), Magnus Pedersen (Spillavhengighet Norge) og Åste Solheim Hagerup (Velferdsalliansen EAPN Norge). Cathrine Skårn (Leieboerforeningen) ble valgt inn fra september 2022 etter at Åste Solheim Hagerup sluttet.

Ulike innspill fra SF

Høringer

I januar SF sendte høringssvar til Regjeringens forslag til Endringer i gjeldsordningsloven og livsoppholdsforskriften.

Dialogmøte hos Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Samarbeidsforum mot fattigdom og Sentralt brukerutvalg i NAV møttes for å gi innspill til ny samarbeidsavtale mellom KS og AID om partnerskapet i NAV-kontorene. Fra SF deltok Åste Hagerup (Velferdsalliansen), Camilla Vaccaro (WayBack) og Ellen Bachmann (Sekretariatet) (06.05.22)

EU-prosjekt om sosiale rettigheter og sosialt medborgerskap i Europa

SF ble invitert av OsloMet til å bidra inn til et delstudie i det europeiske forskningsprosjektet «EUROSHIP – Hvordan motvirke ulikhet i sosialt medborgerskap».

Denne delen av prosjektet handlet om den politiske debatten rundt fattigdom og utforming av sosialhjelpsordningen (økonomisk stønad til livsopphold) i Norge.

Honoratte Basemake NN Muhanzi (BibiAmka) deltok i intervju med OsloMet.

Partnerskapkonferansen 2022

Konferansen ble arrangert av KS, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Formålet med konferansen er å utveksle erfaringer i arbeidet med å videreutvikle partnerskapet i NAV-kontoret. Fra SF deltok Johan Lothe (WayBack), Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen) og Honoratte Basemake NN Muhanzi (BibiAmka) i dialog om hvordan partnerskapet i NAV-kontoret oppleves fra et brukerståsted (8.11.22).

Innspill ekspertgruppen for barn i fattige familier

SF ble invitert til å komme med innspill til Ekspertgruppen for barn i fattige familier, oppnevnt av Barne- og familiedepartementet. Anne-Rita Andal fra Leieboerforeningen og Sidsel Aas fra sekretariatet deltok på vegne av Samarbeidsforum (05.12.22).

Makt og muligheter

– BOLIG TALT! Retten til et trygt og godt hjem

Makt og muligheter 2022, BOLIG TALT- alle trenger et trygt og godt hjem, ble arrangert 3-4.november på Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West. Det var rundt 80 deltakere på konferansen, som representerte ulike organisasjoner fra hele landet. Makt og muligheter er et samarbeid mellom Samarbeidsforum mot fattig i Norge og Batteriene.

Bakgrunn for valg av tema var Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge sin kampanje frem mot kommunevalget 2023 - Alle trenger et trygt og godt hjem (alletrengerethjem.no) og Regjeringens nasjonale strategi for den sosiale boligpolitikken - Alle trenger et trygt hjem (2021 – 2024).

Konferansen hadde som mål å belyse de ulike kapitlene i den nasjonale strategien med et særlig fokus på kapittel 2 – Leie skal være et trygt alternativ og kapittel 3 – Sosial bærekraft i boligpolitikken. På konferansens første dag hadde vi besøk av forskere, byråkrater og boligforvaltere for å få deres innspill på hvor langt vi har kommet med utgangspunkt i strategien og hva er det som mangler når det gjelder å sikre alle et trygt og godt hjem. I tillegg var det i programmet lagt opp til noe vi kalte Mulighetsgata, der vi så litt nærmere på alternative boformer med fokus på sosial bærekraft der deltakerne ble invitert til å være med på å forme fremtidens Mulighetsgate.

På dag 2 av konferansen jobbet deltakerne i grupper for å diskutere hvilke spørsmål de ønsket å stille politikerne, som deltok i et panel på slutten av dagen. Partier representert i panelet var Høyre, Venstre, Rødt, SV og FrP, som alle måtte svare for hvordan deres parti vil bidra til en bedre og mer rettferdig sosial boligpolitikk.

Se egen rapport fra konferansen [Makt og muligheter 2022](#)

Markering foran Stortinget

- Ønskeliste julen 2022 - et Norge uten Fattigdom

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF) tok initiativet til en markering på Eidsvolls plass foran Stortinget, rett før jul. Målet med markeringen var å overrekke en julegave til Regjeringen fra vanlige folk. Julegaven inneholdt vanlige folks ønsker for 2023.

Bakgrunnen for markeringen var at det i løpet av kort tid har blitt mye dyrere å leve i Norge. Dette rammer først og fremst de som har lite fra før, men mange flere enn tidligere har fått mye mindre å rutte med. Organisasjonene i Samarbeidsforum mot fattigdom, og andre frivillige organisasjoner, har hatt en stor økning i antall henvendelser fra fortvilede mennesker som hverken klarer å betale regninger, ha nok varme klær til barna sine eller sette mat på bordet. I julen, er det for mange ekstra vanskelig. At flere økonomer uttaler at den økonomiske krisen vil vare langt utover neste år, gjør ikke situasjonen noe bedre.

Under markeringen ble det holdt appeller ved ulike organisasjoner og politiske partier. Stortingsrepresentant Tuva Moflag (Arbeiderpartiet) var til stede under hele markeringen og tok imot julegaven på vegne av Regjeringen.

Stortingsrepresentant Tuva Moflag tok imot julegaven på vegne av Regjeringen.

Alle appellantene samlet.

Program for markeringen:

Velkommen ved konferansier Johan Lothe Wayback/Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge (SF)

Appeller:

- Cathrine Austrheim, Aleneforeldreforeningen/SF
- Anne-Rita Andal Leieboerforeningen/SF
- Elisabeth Thoresen, AAP-aksjonen
- Johanna Engen, minstepensjonist
- Camilla Midtmoen, OFUR – Organisasjonen for Uføres Rettigheter
- Mímir Kristjánsson, Stortingsrepresentant Rødt
- Kirsti Bergstø, Stortingsrepresentant SV
- Arild Hermstad, partileder MDG

Overrekkelse av julegave til Regjeringen ved Tuva Moflag (AP).

Samarbeidsforum
– mot fattigdom i Norge